

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-10-25 Nr. NV-2615

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1399(3) TAIS-23-10606(5)		DĖL AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 3, 5, 6 IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396 IR 443 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Susisiekimo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-10-24	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikis keisti Aviacijos įstatymą ir Administracinių nusižengimų kodeksą grindžiamas tuo, kad, Lietuvai siekiant gauti teisę Lietuvos oro vežėjams vykdyti skrydžius į JAV teritoriją, JAV federalinės aviacijos administracija (toliau – FAA) atliko Lietuvos civilinės aviacijos priežiūros sistemos auditą, kurio metu buvo audituojama šios sistemos atitiktis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) nustatytiems civilinės aviacijos saugos standartams. 2023 m. rugsėjo 1 d. buvo gauta minėto audito išvada.

Susisiekimo ministerija įvertino išvadoje pateiktus trūkumus ir parengtais įstatymų projektais siekia sklandžios tolesnio teisės vykdyti skrydžius į JAV teritoriją Lietuvos oro vežėjams patvirtinimo proceso eigos.

Aviacijos įstatyme nustatyta, kad šis įstatymas ir kiti teisės aktai, susiję su aviacijos veikla, taikomi ir už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų esantiems Lietuvos Respublikoje registruotiems orlaiviams, jeigu jie neprieštarauja tos valstybės, kurios teritorijoje yra šie orlaiviai, teisės aktams. Užsienio valstybių teisės aktai taikomi šių valstybių orlaiviams, esantiems Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu jie neprieštarauja šiam įstatymui ir kitiems Lietuvos Respublikos teisės aktams, susijusiems su aviacijos veikla. Tokia redakcija yra pernelyg plati ir neatitinka Lietuvos Respublikos tarptautinių dvišalių (ir daugiašalių) sutarčių, kuriose nustatomos skrydžių vykdymo sąlygos ir tvarka, taip pat tarptautinėse konvencijose nustatytų principų.

Įstatyme nenumatyta, kad VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra (toliau – Agentūra) nustato techninius reikalavimus ir administracines procedūras, reikalingas Čikagos konvencijos ir Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis užtikrinti ir taikyti; Įstatymas neįpareigoja Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA) jos tvirtinamus teisės aktus suderinti su Agentūra; nenumatyta, kad Agentūra teikia LTSA informaciją apie nustatytas administracinio nusižengimo požymių turinčias veikas; nenumatyta, kad LTSA informuotų Agentūrą apie priimtus sprendimus, susijusius su administracinių nuobaudų už civilinės aviacijos reikalavimų pažeidimus taikymu; numatyta, kad konkrečius atlyginimo už Agentūros teikiamas paslaugas dydžius, vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta metodika, gali tvirtinti tik susisiekimo ministras.

FAA ekspertai atlikto audito išvadoje pažymėjo, kad ANK nustatytų baudų, susijusių su civiline aviacija, dydžiai (nuo 40 iki 1200 eurų) yra pernelyg maži, neatitinka nusižengimo masto ir nėra tinkama ir veiksminga paskata laikytis reikalavimų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Problemą spręsti siūlomomis priemonėmis siekiama suderinti aviacijos veiklą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas su Čikagos konvencijos ir ICAO patvirtintų dokumentų nuostatomis; patikslinti civilinės aviacijos valstybinį valdymą atliekančių institucijų funkcijas; atsižvelgti į FAA ekspertų Lietuvos Respublikoje atlikto audito išvadas. Administracinių nusižengimų kodekso projektu siūloma pakeisti nustatytų baudų dydžius ir užtikrinti tinkamą sankcijų veiksmingumą, proporcingumą ir atgrasymą nuo nusižengimų:

- tiksliau apibrėžti Aviacijos įstatymo ir kitų teisės aktų taikymą – nustatyti, kad už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų esantiems Lietuvos Respublikoje registruotiems orlaiviams šis įstatymas ir kiti teisės aktai taikomi tiek, kiek jie neprieštarauja ne tik tos valstybės, kurios teritorijoje yra šie orlaiviai, teisės aktams, bet ir Čikagos konvencijos ir kitoms Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims. Atitinkamai ir

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

užsienio valstybių teisės aktai taikomi šių valstybių orlaiviams, esantiems Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu jie neprieštaruja Čikagos konvencijai ir kitoms Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims, šiam įstatymui ir kitiems Lietuvos Respublikos teisės aktams, susijusiems su aviacijos veikla;

- numatyti LTSA tvirtinamų teisės aktų derinimą su Agentūra (būtų pasiektas aukštesnis LTSA ir Agentūros bendradarbiavimas užtikrinant civilinės aviacijos saugą ir saugumą);
- numatyti, kad Agentūra nustato Reglamentuose ir Čikagos konvencijoje atitinkamai institucijai ar nacionalinei priežiūros institucijai ar kompetentingai institucijai pavestus nustatyti techninius reikalavimus (techninius standartus, technines sąlygas, technines instrukcijas ir pan.) ir procedūras; taip pat įpareigoti Agentūrą teikti LTSA informaciją apie nustatytą administracinio nusižengimo požymių turinčią veiką. LTSA turėtų teikti Agentūrai informaciją apie priimtus sprendimus, susijusius su administracinių nuobaudų už civilinės aviacijos reikalavimų pažeidimus taikymu (būtų sudaryta galimybė Agentūrai operatyviai ir efektyviai reaguoti į pokyčius civilinėje aviacijoje);
- ne tik susisiekimo ministras, bet ir jo įgaliota institucija ar įstaiga, suderinusi su susisiekimo ministru, galėtų nustatyti konkrečius atlyginimo už Agentūros teikiamas paslaugas dydžius (būtų galima greičiau patvirtinti reikalingus konkrečių atlyginimo už Agentūros teikiamas paslaugas dydžius arba jų pakeitimus);
- ANK projektu siūloma pakelti baudų, susijusių su nusižengimais aviacijos sektoriuje, dydžius (galioja nuo 40 iki 1200 eurų, siūloma nuo 150 iki 6000 eurų) atsižvelgiant į ANK nustatytas maksimalias baudų ribas, į įvykdyto nusižengimo sunkumą bei galimą žalą ir mastą, kitų Europos Sąjungos valstybių narių už analogiškus nusižengimus taikomus baudų dydžius, taip pat įvertinant nusižengimo keliamą pavojų (padidėtų galimybės užtikrinti aviacijos saugą ir saugumą nuo keliamų grėsmių, baudos būtų atgrasančios ir proporcingos pažeidimais daromos žalos dydžiui).

Siūloma, kad Aviacijos įstatymo pakeitimai įsigaliotų 2024 m. sausio 1 d., o ANK - 2023 m. gruodžio 1 d.

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Anot rengėjų, įstatymų nuostatų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės. Tačiau įstatymų projektų nuostatų įgyvendinimas darytų tiesioginę įtaką Lietuvos Respublikos oro bendrovių galimybėms vykdyti oro susisiekimą į Jungtines Amerikos Valstijas.

Priėmus Aviacijos įstatymo pakeitimo įstatymą, Susisiekimo ministerija turės parengti Vyriausybės 2018 m. gruodžio 19 d. nutarimo Nr. 1315 „Dėl atlyginimo už viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros teikiamas administracines paslaugas dydžio nustatymo (apskaičiavimo) metodikos patvirtinimo“ pakeitimo projektą ir pakeisti susisiekimo ministro įsakymą „Dėl įgaliojimų suteikimo“.

Susisiekimo ministerija pažymi, kad įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės lėšų nereikės.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Finansų ministerija ir VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra įstatymų projektus suderino be pastabų. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos ir Lietuvos transporto saugos administracijos pateiktos pastabos aptartos ir suderintos darbo tvarka.

Įstatymų projektai buvo pakartotinai teikti išvadoms gauti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, VRM, LTSA ir Agentūrai. Anot rengėjų, pastabų, dėl kurių nesutariama, nėra, o į Teisingumo ministerijos redakcinio pobūdžio pastabas atsižvelgta.

Atsižvelgiant į tai, kad FAA atlikto Lietuvos civilinės aviacijos priežiūros sistemos audito išvada buvo gauta tik 2023 m. rugsėjo 1 d., įstatymų projektai į Seimo rudens sesijoje svarstomų įstatymų projektų sąrašą įtraukti nebuvo. Bet Susisiekimo ministerija prašo juos svarstyti ir pateikti Seimui dar šioje Seimo rudens sesijoje (anot rengėjų, pakartotinis FAA vizitas Lietuvoje numatytas 2023 m. lapkričio pradžioje).

Projektai aptarti 2023 m. spalio 24 d. tarpinstituciniame pasitarime ir teikiami patikslinti įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Arvydas Nevas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas